

Titulació	Tipus	Curs
Psicologia General Sanitària	OB	1

Professor/a de contacte

Nom: Maria Alvarez Moleiro

Correu electrònic: maria.alvarez@uab.cat

Equip docent

Lluís Capdevila Ortís

Mariona Portell Vidal

Jenny Cubells Serra

María Teresa Gutiérrez Rosado

Ana Fernández Sánchez

Dimitra Tatiana Anastasiadou

Maria José Gómez Romero

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits, però es pressuposen els coneixements i les habilitats adquirides al llarg dels mòduls 1 i 2 del primer semestre: Fonaments científics i professionals de la Psicologia Sanitària i Entrenament en habilitats bàsiques del Psicòleg General Sanitari.

Objectius

Un cop finalitzat el mòdul l'estudiant hauria de ser capaç de:

- Delimitar conceptualment que és la prevenció i la promoció de la salut. Identificar els diferents nivells de cadascuna d'elles.
- Identificar els diferents determinants que influencien els comportaments de risc i els comportaments promotors de la salut.
- Elaborar un diagnòstic psicosocial dels problemes de salut.

- Aplicar els principals models de planificació, disseny i avaluació de programes de promoció i educació per a la salut individual, grupal i comunitària.
- Analitzar críticament diferents programes d'educació, promoció de la salut i prevenció.

Competències

- Adquirir, desenvolupar i posar en pràctica un concepte de salut integral, en el qual tinguin cabuda els components biopsicosocials d'aquesta, d'acord amb les directrius establertes per l'OMS.
- Conèixer en profunditat els diferents models d'avaluació i intervenció en el camp de la psicologia general sanitària, així com les tècniques i els procediments que se'n deriven, per abordar els trastorns del comportament i els factors psicològics associats amb els problemes de salut.
- Conèixer en profunditat els factors biològics i psicosocials associats als problemes de salut i malaltia, especialment els relacionats amb la salut mental.
- Conèixer en profunditat els factors psicosocials associats als problemes de salut i malaltia.
- Fer activitats de promoció i d'educació per a la salut psicològica individual i comunitària.
- Formular hipòtesis de treball en recerca i recollir i valorar de manera crítica la informació per resoldre problemes aplicant el mètode científic.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar programes de promoció i educació per a la salut individual, grupal i comunitària.
2. Conèixer i analitzar críticament els principals programes basats en l'evidència de promoció de la salut en diferents àmbits i poblacions, així com els administrats en el nostre entorn per entitats i agències oficials.
3. Conèixer i analitzar críticament els principals programes de detecció precoç de conductes de risc en adolescents administrats en el nostre entorn per entitats i agències oficials.
4. Conèixer i analitzar críticament els principals programes de prevenció basats en l'evidència de conductes addictives i sexualitat, així com els administrats en el nostre entorn per entitats i agències oficials.
5. Conèixer i analitzar críticament els principals programes de prevenció en salut mental basats en l'evidència
6. Conèixer i analitzar críticament les bases conceptuals de la prevenció i la promoció de la salut.
7. Conèixer i saber aplicar la metodologia de l'avaluació de programes.
8. Conèixer les eines conceptuals i metodològiques necessàries per al treball interdisciplinari en l'àmbit de la prevenció i la promoció de la salut.
9. Dissenyar, planificar i avaluar críticament programes de promoció i educació per a la salut individual, grupal i comunitària.
10. Formular adequadament preguntes, objectius i hipòtesis de recerca per resoldre problemes en el camp de la prevenció i la promoció de la salut.
11. Identificar i analitzar críticament els principals determinants psicosocials de les conductes de salut i de risc.
12. Identificar i analitzar críticament les desigualtats socials i de gènere en la prevenció i la promoció de la salut.
13. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
14. Recollir i analitzar la informació de manera coherent amb els objectius i les hipòtesis de la recerca, i interpretar adequadament els resultats obtinguts, reconeixent-ne l'impacte en les persones i les comunitats, en el camp de la prevenció i la promoció de la salut.

15. Reconèixer i descriure els determinants de les conductes saludables i de risc des d'una perspectiva biopsicosocial.
16. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Continguts

1. Prevenció i promoció de la salut: aspectes introductoris.
2. Planificació d'intervencions: conceptes i etapes.
3. Marc conceptual de la metodologia de planificació i avaluació d'intervencions.
4. L'ús dels enfocaments teòrics dins la planificació d'intervencions.
5. Etapa d'anàlisi de necessitats.
6. Etapa d'establiment d'objectius i de delimitació de la població.
7. Etapa de planificació d'actuacions.
8. Avaluació de programes.
9. Anàlisi crítica de programes:
 - 9.1. Plantejament i estratègies de la intervenció preventiva en violència de gènere
 - 9.2. Prevenció de conductes addictives i consum de substàncies en adolescents.
 - 9.3. Promoció de la salut mitjançant l'activitat física i l'alimentació.
 - 9.4. Salut Laboral

Els programes concrets analitzats a l'apartat 9 poden ser objecte de canvis si la situació ho requereix.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes en grup partit	20	0,8	
Classes magistrals	36	1,44	
Tipus: Supervisades			
Treball supervisat	11	0,44	
Tipus: Autònomes			
Elaboració del projecte	76	3,04	
Estudi	20	0,8	
Recerca bibliogràfica i lectura comprensiva	50	2	

La metodologia de l'assignatura es basarà en el desenvolupament seriati i coordinat d'un seguit d'activitats (dirigides, supervisades i autònomes) que guiaran a l'estudiant cap a l'assoliment dels resultats d'aprenentatge.

Activitat dirigida:

Les sessions de Docència Dirigida de l'assignatura es portaran a terme en

- Grups 1/2: Classes magistrals amb o sense suport multimèdia amb debats en grup.
- Grups 1/4: Classes en grup partit. En aquestes sessions, els estudiants de l'assignatura hauran de treballar en grups petits i sota el principi d'aprenentatge basat en problemes (ABP). La tasca a portar a terme serà el desenvolupament d'un projecte d'intervenció en l'àmbit de la prevenció i la promoció de la salut, prèvia detecció d'una necessitat de salut. Aquesta activitat es portarà a terme alternant les sessions presencials (9 en total), i el treball autònom del grup. Per alguns dels grups, l'assignatura podria proposar un treball amb la metodologia d'*Aprenentatge Basat en Reptes (ABR)* que consisteix a partir d'un desafiament real que planteja una entitat/institució amb la qual es tindrà relació i requerirà treballar en equip per proposar possibles solucions, que es planifiquen i es desenvolupen en tres fases: Vincle/Compromís, investigació/Prototipatge i Implementació/Avaluació. Per a més informació sobre reptes. <https://challenges.eciu.org/>

Activitat supervisada:

- Tutories: Seguiment de la elaboració del projecte a través de la plataforma moodle i en horaris de despatx.

Activitat autònoma

El desenvolupament de les diferents tasques dirigides i supervisades fa imprescindible que l'estudiant vagi realitzant al llarg de tot el semestre l'activitat autònoma necessària per a la consecució dels resultats d'aprenentatge

Activitat autònoma:

- Lectura comprensiva de textos: lectura comprensiva i sintètica tant de fonts secundàries com de fonts primàries per a la elaboració del projecte.
- Elaboració del treball: elaboració escrita del contingut del projecte així com del material de suport (power point o altres) que caldrà utilitzar en la presentació del projecte que es farà durant les últimes sessions del curs.
- Estudi: confrontació del material proporcionat a la classe magistral i a les conferències amb manuals de la matèria. Elaboració de resums, esquemes, mapes conceptuals, etc.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1a-Prova escrita. Anàlisi Crítica de Programes 1	15	2	0,08	2, 5, 6, 8, 11, 12, 15
EV1b-Prova escrita. Anàlisi Crítica de Programes 2	5	2	0,08	2, 6, 8, 11, 12, 15
EV1c-Prova escrita. Anàlisi Crítica de Programes 3	10	2	0,08	2, 3, 4, 6, 8, 11, 12, 15
EV1d-Prova escrita. Anàlisi Crítica de Programes 4	10	2	0,08	2, 6, 8, 11, 12, 15
EV2-Projecte d'intervenció. Part escrita	30	0	0	1, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 16

EV3-Reflexió crítica	10%	0	0	6, 12, 13, 14, 16
EV4a - Projecte d'intervenció - Part oral. Avaluació dels tutors	15%	2	0,08	1, 7, 9, 10, 13, 14, 16
EV4b - Projecte d'intervenció - Part oral. Avaluació dels iguals	5%	2	0,08	1, 7, 9, 10, 13, 14

L'avaluació de l'assignatura conté evidències d'aprenentatge individuals i col·lectives, i es fa d'acord amb les [Pautes d'avaluació de la Facultat de Psicologia](#).

Evidència d'aprenentatge individual:

EV1a - Es tracta d'una prova escrita relacionada amb el contingut sobre violència de gènere, amb un valor del 15% de la qualificació final que es portarà a terme durant la setmana en que es treballi aquest contingut. El retorn dels resultats es farà mitjançant l'aula moodle, una setmana després de la prova.

EV1b - Es tracta d'una prova escrita relacionada amb el contingut sobre salut laboral, amb un valor del 5% de la qualificació final que es portarà a terme durant la setmana en que es treballi aquest contingut. El retorn dels resultats es farà mitjançant una tutoria, tres setmanes després de la prova.

EV1c - Es tracta d'una prova escrita relacionada amb el contingut sobre prevenció de conductes addictives i del consum de substàncies, amb un valor del 10% de la qualificació final que es portarà a terme durant la setmana en que es treballi aquest contingut. El retorn dels resultats es farà mitjançant l'aula moodle, tres setmanes després de la prova.

EV1d - Es tracta d'una prova escrita relacionada amb el contingut sobre promoció de la salut mitjançant AF i dieta, amb un valor del 10% de la qualificació final que es portarà a terme durant la setmana en que es treballi aquest contingut. El retorn dels resultats es farà mitjançant l'aula moodle, el mateix dia de la prova.

Evidències d'aprenentatge grupals:

EV2 - S'avaluarà la presentació escrita del projecte d'intervenció desenvolupat de forma grupal durant les sessions d'ABP. Tindrà un valor del 30% en la qualificació final de l'assignatura. El lliurament d'aquesta evidència es farà la setmana 15 mitjançant l'aula moodle de l'assignatura. El retorn dels resultats es farà mitjançant rúbrica, tres setmanes després de la prova.

EV3 - S'avaluarà la presentació escrita d'una reflexió crítica individual en relació al procés de disseny realitzat de forma grupal i els aprenentatges assolits. Tindrà un valor del 10%. El retorn dels resultats es farà mitjançant rúbrica, tres setmanes després de la prova.

EV4 - S'avaluarà la presentació oral del projecte d'intervenció desenvolupat. Aquesta evidència es subdivideix en dos subevidències:

EV4a - Els tutors han d'avaluar la presentació oral del projecte que realitza el grup la setmana 15. Tindrà un valor del 15% en la qualificació final de l'assignatura. El retorn dels resultats es farà a l'aula el mateix dia de l'evidència.

EV4b - Els iguals avaluaran la presentació oral del projecte dels seus companys. Tindrà un valor del 5% en la qualificació final de l'assignatura. El retorn dels resultats es farà a l'aula el mateix dia de l'evidència.

Definició d'estudiant avaluable: Un / a estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%), constarà com a "avaluable".

Definició d'assignatura superada:

Nota Final = [(Nota EV1a × 0.15) + (Nota EV1b × 0.05) + (Nota EV1c × 0.10) + (Nota EV1d × 0.10) + (Nota EV2 × 0.3) + (Nota EV3 × 0.1) + (Nota EV4a × 0.15) + (Nota EV4b × 0.05)]

L'estudiant es considera APROVAT quan la Nota Final ponderada siguin ≥ 5 .

Recuperació: S'estableix una recuperació final a la qual podran accedir aquells estudiants que hagin realitzat evidències d'avaluació amb un pes d'almenys 2/3 de la qualificació total (EV2 i EV4 incloses) i que hagin obtingut una qualificació final ponderada entre 3,5 i 4,9. La recuperació consistirà en un treball escrit individual relacionat amb tots els continguts de l'assignatura. En cap cas la recuperació servirà per pujar nota si l'assignatura està aprovada.

En aquesta assignatura no es contempla la possibilitat d'avaluació única.

En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

Anguera, Maria Teresa, Chacón, Salvador. y Blanco, Angel. (Eds.) (2008). *Evaluación de programas sociales y sanitarios: Un abordaje metodológico*. Madrid: Síntesis.

Borrell, C., Garcia-Calvente, M. y Martí-Boscà, J. V. (2004) La salud pública desde la perspectiva de género y clase social. *Gaceta Sanitaria* 18 (Sup 1): 2-6

Bartholomew, L.Kay; Parcel, Guy.S.; Kok, Gerjo; & Gottlieb, Nell.H. (2000). *Intervention Mapping*. New York: Mcgraw Hill.

Chacón, Salvador., Anguera, Maria Teresa., Pérez-Gil, Jose Antonio y Hogado, Fco Pablo (2002). A Mutual Catalytic Model of Formative Evaluation: The Interdependent Roles of Evaluators and Local Practitioners. *Evaluation. The International Journal of Theory, Research and Practice*, 8 (4). 413-432.

Chacón-Moscoso, Salvador, Sanduvete, Susana, Portell, Mariona, y Anguera, Maria Teresa (2013). Reporting a program evaluation: Needs, program plan, intervention, and decisions. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 13(1), 58-60.

Fantova, Fernando (2003): *Perspectivas en gestión de servicios sociales*. En: <http://www.bolunta.org/publicaciones/>

Fantova, Fernando (2005). *Manual para la gestión de la intervención social*. Madrid: Editorial CCS.

Fernández-Ballesteros, Rocio (Ed) (1995). *Evaluación de programas. Una guía práctica en ámbitos sociales, educativos y de salud*. Madrid: Síntesis (CAP. 2)

Green, Lawrence W. & Kreuter, Marshall W. (1991). *Health Promotion Planning. An Educational and Environmental Approach*. Mountain View: Mayfield Publishing Company

Guba, Egon G., & Lincoln, Yvonna S. (1989). *Fourth generation evaluation*. Newbury Park, CA: Sage Publications.

Morrison, Val; Bennett, Paul (2008). *Psicología de la Salud*. Madrid: Pearson Educación. Prentice Hall.

Padilla, J. (2019). *A quien vamos a dejar morir*. Madrid: Capitan Swing

Pawson, Ray; Tilley, Nick (1997) *Realistic Evaluation*, Sage.

Pineault, Raynald, Daveluy, Carole (1995), *La Planificación Sanitaria. Conceptos, métodos y estrategias*. Madrid: Masson. (1ª ed. 1987) *La planificación de la santé. Concepts, Méthodes, Stratégies*. Montréal: Agence d'Arc Inc. (CAP. 1)

Ruiz, M.T. (2009). Sesgos de género en la atención sanitaria. Escuela Andaluza de Salud Pública

Veney, James E. y Kaluzny, Arnold D. (2004). *Evaluation and decision making for health services*. Washington: BeardBooks.

Villamarin, Francisco; Alvarez, Maria (1998). Modelos sociocognitivos en promoción de la salud: un análisis conceptual. *Psicologemas*, 12 (24), 161-204.

Wholey, Joseph S., Hatry, Harry P. & Newcomer, Kathryn E. (Eds.) (2004). *Handbook of practical program evaluation*. San Francisco: Jossey-Bass.

Programari

Aquesta assignatura no utilitza programari específic

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura